

ΙΣΧΥΡΟΙ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΙ ΕΟΑΔ:

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ,
ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ
ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

—
ΣΥΝΟΨΗ

1

Τι είναι οι εθνικοί οργανισμοί
για τα ανθρώπινα δικαιώματα;

2

Αναγνωρισιμότητα των ΕΟΑΔ
στην ΕΕ

4

Κύρια ευρήματα και γνώμες
του FRA

© Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2021

Η αναπαραγωγή επιτρέπεται εφόσον αναφέρεται η πηγή.

Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή των φωτογραφιών ή άλλου υλικού τα οποία δεν καλύπτονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας του Οργανισμού των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να ζητείται απευθείας η άδεια των κατόχων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Ούτε ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ούτε οποιοδήποτε πρόσωπο ενεργεί εξ ονόματός του ευθύνεται για ενδεχόμενη χρήση των παρακάτω πληροφοριών.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2021

Print ISBN 978-92-9461-070-6 doi:10.2811/0399 TK-01-20-631-EL-C

PDF ISBN 978-92-9461-039-3 doi:10.2811/721455 TK-01-20-631-EL-N

Φωτογραφίες:

Εξώφυλλο: © FRA

Σελίδα 3: © AdobeStock / photo 5000

Σελίδα 8: © AdobeStock / konoplizkaya

Σελίδα 14: © AdobeStock / Guillaume Le Bloas

Οι εθνικοί οργανισμοί για τα ανθρώπινα δικαιώματα (ΕΟΑΔ) αποτελούν καίριας σημασίας στοιχείο του συστήματος προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε επίπεδο χωρών. Μέσω της ευαισθητοποίησης, της παροχής συμβουλών, της παρακολούθησης και της εξασφάλισης λογοδοσίας των αρχών, διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην αντιμετώπιση των μεγάλων σύγχρονων προκλήσεων στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων —τόσο σε ό,τι αφορά τα ζητήματα που προκαλούν επίμονες ανησυχίες, όπως οι διακρίσεις και η ανισότητα, όσο και σε ό,τι αφορά καινοφανή ζητήματα, όπως οι επιπτώσεις της τεχνητής νοημοσύνης και της πανδημίας COVID-19 στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Η έκθεση, που δημοσιεύθηκε δέκα έτη μετά την πρώτη εμπειριστατωμένη μελέτη του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (FRA) για τους ΕΟΑΔ, διαλαμβάνει αυτού του είδους τους φορείς στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), καθώς και στη Βόρεια Μακεδονία, στη Σερβία και στο Ηνωμένο Βασίλειο. Στην έκθεση διερευνώνται οι σχετικές εξελίξεις, οι προκλήσεις όσον αφορά την αποτελεσματικότητά τους και οι τρόποι μεγιστοποίησης της επιρροής τους. Επίσης, υποδεικνύονται ελπιδοφόρες πρακτικές και οι δυνατότητες μεγαλύτερης δραστηριοποίησης, όπως ο ρόλος των ΕΟΑΔ στην υποστήριξη της παρακολούθησης του κράτους δικαίου και της συμμόρφωσης με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.

Στα ευρήματα του FRA υπογραμμίζεται ότι, για να αξιοποιήσουν στο έπακρο τις δυνατότητές τους, οι ΕΟΑΔ πρέπει να διαθέτουν σαφή εντολή, ανεξαρτησία, επαρκείς πόρους, ενώ, σε ό,τι αφορά τα μέλη τους, πρέπει να αντικατοπτρίζεται η πολυμορφία

των κοινωνιών μας. Πρέπει, επίσης, να συμμορφώνονται με τις αρχές του Παρισιού για την ανεξαρτησία και την αποτελεσματικότητα των ΕΟΑΔ που ενέκρινε ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ;

Οι ΕΟΑΔ είναι ανεξάρτητοι οργανισμοί που ιδρύονται από τα κράτη με σκοπό την προώθηση και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εντός του εδάφους τους. Οι εν λόγω οργανισμοί λαμβάνουν διάφορες μορφές —όπως επιτροπές ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οργανισμοί διαμεσολάβησης— και συνήθως καλούνται να εκπληρώσουν πολλαπλές εντολές. Για παράδειγμα, οι μισοί από τους ΕΟΑΔ που διαλαμβάνει η παρούσα έκθεση είναι επίσης οργανισμοί διαμεσολάβησης, ενώ 16 εξ αυτών διαθέτουν είτε πλήρη είτε τμηματική εντολή στον τομέα της ισότητας. Ανεξάρτητα από την ακριβή δομή και τις εξουσίες τους, διαδραματίζουν ρόλο καίριας σημασίας όσον αφορά την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε εθνικό επίπεδο.

Οι ΕΟΑΔ συνδέονται εγγενώς με το διεθνές δίκαιο ανθρωπίνων δικαιωμάτων, γεγονός που ενισχύει τους ρόλους και την επιρροή τους, και υπόκεινται στα ελάχιστα διεθνή πρότυπα που καθορίζονται στις αρχές του Παρισιού. Οι εν λόγω αρχές αποτελούν το πλαίσιο που διασφαλίζει την ανεξαρτησία και την αποτελεσματικότητα όσον αφορά την προαγωγή και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η Ατζέντα 2030 του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) για τη βιώσιμη ανάπτυξη, συγκεκριμένα ο στόχος βιώσιμης ανάπτυξης 16 για τους ισχυρούς θεσμούς, περιλαμβάνει έναν δείκτη για τους ΕΟΑΔ που συμμορφώνονται με τις αρχές του Παρισιού (δείκτης 16.Α.1.).

Αρχές του Παρισιού

Οι **αρχές του Παρισιού** είναι το θεμελιώδες έγγραφο που αποτέλεσε τη βάση για τους εθνικούς οργανισμούς για τα ανθρώπινα δικαιώματα (ΕΟΑΔ) σε διεθνές επίπεδο. Οι εν λόγω αρχές καθορίζουν τα ελάχιστα πρότυπα για τους ΕΟΑΔ και αποτελούν τους διεθνείς όρους αναφοράς βάσει των οποίων καθίσταται εφικτή η διαπίστευση των ΕΟΑΔ. Οι αρχές του Παρισιού εγκρίθηκαν με το ψήφισμα 48/134 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) της 20ής Δεκεμβρίου 1993.

Για το πλήρες έγγραφο επισκεφτείτε τον ακόλουθο σύνδεσμο: **Principles relating to the Status of National Institutions (The Paris Principles)**

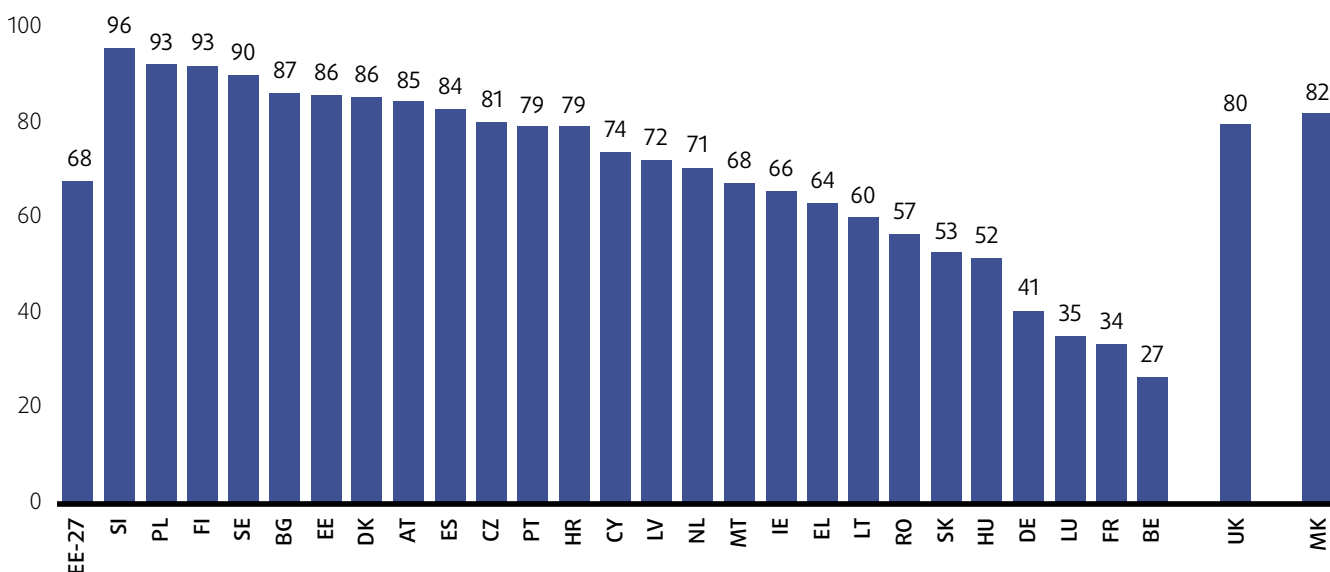
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΟΑΔ ΣΤΗΝ ΕΕ

Σύμφωνα με την έρευνα **Fundamental Rights Survey** (*) του FRA του 2019 –που διαλαμβάνει την ΕΕ-27, τη Βόρεια Μακεδονία και το Ηνωμένο Βασίλειο– 68 % συνολικά των πολιτών έχουν ακούσει για τον ΕΟΑΔ της χώρας τους. Ωστόσο, η αναγνωρισιμότητα των ΕΟΑΔ παρουσιάζει σημαντικές διαφορές ανά χώρα, από 96 % στη Σλοβενία σε 27 % στο Βέλγιο (βλέπε διάγραμμα 1). Κατά μέσο όρο, οι νέοι ηλικίας 16–29 ετών είναι ενήμεροι σχετικά με τον ΕΟΑΔ της χώρας τους σε ποσοστό 60 % ή λιγότερο σε σύγκριση με τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας (68 % ή περισσότερο). Τα άτομα με σοβαρούς περιορισμούς όσον αφορά τις καθημερινές δραστηριότητές τους (όπως τα άτομα με αναπηρία) είναι ενήμερα σε ποσοστό 58 % ή λιγότερο σε σχέση με τα άτομα χωρίς περιορισμούς (70 %). Δεν υπάρχουν διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών όσον αφορά την ενημέρωση σχετικά με τον ΕΟΑΔ.

Οι ΕΟΑΔ έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- ★ ανεξάρτητες οντότητες ειδικού σκοπού που ιδρύονται βάσει του διεθνούς δικαίου και λογοδοτούν κατά κανόνα στο εθνικό κοινοβούλιο·
- ★ οργανισμοί με διευρυμένη εντολή προαγωγής της ευαισθητοποίησης, της κατάρτισης και της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσω της παρακολούθησης δραστηριοτήτων και της διεκπεραίωσης, της διερεύνησης και της κοινοποίησης μεμονωμένων καταγγελιών·
- ★ εθνικοί φορείς παροχής συμβουλών και παρακολούθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·
- ★ οργανισμοί που έχουν διαπιστευθεί, μέσω διεθνούς διαδικασίας αξιολόγησης από ομοτίμους, ως συμμορφούμενοι με τις αρχές του Παρισιού πλήρως (καθεστώς Α) ή τμηματικά (καθεστώς Β)·
- ★ οργανισμοί με εντολή να παρακολουθούν και να κοινοποιούν σε εθνικό και διεθνές επίπεδο την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο κράτος τους·
- ★ φορείς με δικαίωμα συμμετοχής στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ και σε άλλους διεθνείς μηχανισμούς προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥ ΕΟΑΔ ΑΝΑ ΧΩΡΑ (%) (α) (β) (γ) (δ) (ε)

Πηγή: FRA, Fundamental Rights Survey 2019 [Data collection in cooperation with Statistics Netherlands (NL), Centre des technologies de l'information d'Etat (LU) and Statistics Austria (AT)]

▲ Σημειώσεις:

- (α) Εκ του συνόλου των ερωτηθέντων από τους οποίους ζητήθηκε να συμπληρώσουν την ενότητα «Ευαισθητοποίηση και ευθύνες σχετικά με τα δικαιώματα» της έρευνας (n = 26,045).
- (β) Όσον αφορά την Ιταλία, δεν προσδιορίστηκε οργανισμός που να αντιστοιχεί σε ΕΟΑΔ.
- (γ) Στην περίπτωση χωρών με δύο ΕΟΑΔ, επιλέχθηκε για την έρευνα ο πιο γνωστός οργανισμός.
- (δ) Η απάντηση «προτιμώ να μην πω» επιλέχθηκε από λιγότερο από το 1 % των ερωτηθέντων, ενώ σε ορισμένα κράτη μέλη ποσοστό έως 2 % των ερωτηθέντων απάντησε «δεν γνωρίζω».
- (ε) Ερώτηση: «Έχετε ακούσει ποτέ για τον/την ακόλουθο/-η; Αναφέρατε το πρώτο πράγμα που σας έρχεται στο νου. [ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ (ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΘΕΝΤΟΣ) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ]».

(*) FRA (2020), *What do fundamental rights mean for people in the EU? – Fundamental Rights Survey*, Λουξεμβούργο, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19

Ο ΕΟΑΔ στη **Φινλανδία** αντέδρασε άμεσα στα μέτρα για την πανδημία COVID-19, δημιουργώντας μια ιστοσελίδα στην οποία επεξηγούνται οι νομοθετικές αλλαγές και οι επιπτώσεις τους στην εφαρμογή των ανθρωπίνων και θεμελιωδών δικαιωμάτων(*).

Ο ΕΟΑΔ στην **Πολωνία** δημιούργησε μια σελίδα προορισμού στον ιστότοπό του η οποία περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητές του που σχετίζονται με την πανδημία, καθώς και με την παρακολούθηση των μέτρων της κυβέρνησης για την πανδημία COVID-19(**).

Ο ΕΟΑΔ στο **Λουξεμβούργο** απηύθυνε ανοικτή επιστολή προς τον πρωθυπουργό. Χαιρετίζει τις καθημερινές προσπάθειες της κυβέρνησης να διασφαλίσει την προστασία του συνόλου του πληθυσμού στη διάρκεια της εν λόγω δύσκολης περιόδου, γνωστοποιώντας τα καθήκοντά του παρακολούθησης των εξελίξεων και προσδιορισμού του βαθμού στον

οποίο είναι απαραίτητη η επιβολή περιορισμών στα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες, καθώς και της αναλογικότητας των εν λόγω περιορισμών σε σχέση με την επικρατούσα κατάσταση, και υπενθυμίζοντας ότι «τα ανθρώπινα δικαιώματα παρέχουν ένα σαφές και απαραίτητο πλαίσιο προκειμένου η κυβέρνηση να μπορεί να εξασφαλίσει δίκαιη ισορροπία μεταξύ της προστασίας της δημόσιας υγείας και του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των ατομικών ελευθεριών»(***)

(*) Φινλανδία, Human Rights Centre (2020), COVID-19.

(**) Πολωνία, Commissioner for Human Rights (2020), *Koronawirus i epidemia w Polsce*.

(***) Λουξεμβούργο, CDDH, *Lettre ouverte du président de la CCDH au Premier Ministre*. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η πανδημία COVID-19 επηρέασε τα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών, βλέπε **Coronavirus Bulletins** του FRA.

Κύρια ευρήματα και γνώμες του FRA

Κύρια ευρήματα

- ★ **Επαρκείς εξουσίες:** Οι ΕΟΑΔ διαθέτουν συνήθως διευρυμένες εντολές, οι οποίες καλύπτουν πολλούς τομείς του δικαίου της ΕΕ στους οποίους εφαρμόζεται η διακήρυξη των δικαιωμάτων της ΕΕ, ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Σε αυτούς περιλαμβάνεται η παρακολούθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, ο χειρισμός καταγγελιών, η διερεύνηση παραβιάσεων δικαιωμάτων, η παροχή συμβουλών σε υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, καθώς και η συνεργασία με άλλους φορείς ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Για να ενισχύσουν την επιρροή τους, τα κράτη μέλη (τόσο οι κυβερνήσεις όσο και τα κοινοβούλια) θα πρέπει να διαβουλεύονται επισήμως με τους ΕΟΑΔ, να ακολουθούν τις συστάσεις τους και να απαντούν στα συγκεκριμένα ερωτήματά τους.
- ★ **Ενισχυμένος ρόλος σε επίπεδο ΕΕ:** Η ΕΕ ενσωματώνει σταθερά τα θεμελιώδη δικαιώματα στη νομοθεσία και τη χρηματοδότησή της και θα μπορούσε να αξιοποιήσει περαιτέρω τους ΕΟΑΔ για την παρακολούθηση της εφαρμογής των δεσμεύσεων στον τομέα των θεμελιωδών δικαιωμάτων βάσει του δικαίου της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του νομικά δεσμευτικού Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Επιπλέον, θα μπορούσε να διαβουλευτεί με τους ΕΟΑΔ σε τακτική βάση σχετικά με ζητήματα που αφορούν τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως το κράτος δικαίου ή η χρήση του Χάρτη.
- ★ **Συμμόρφωση με τις αρχές του Παρισιού των Ηνωμένων Εθνών:** Στην ΕΕ υπάρχουν πλέον δεκαέξι ΕΟΑΔ που συμμορφώνονται πλήρως με τις κατευθυντήριες αρχές των Ηνωμένων Εθνών, αριθμός ο οποίος κατά τη δημοσίευση της πρώτης επισκόπησης για τους ΕΟΑΔ από τον FRA, το 2010, ανερχόταν σε εννέα. Έξι ακόμη χώρες διαθέτουν μη συμμορφούμενους ΕΟΑΔ ενώ οι υπόλοιπες πέντε βρίσκονται στο στάδιο της δημιουργίας ΕΟΑΔ, επιδιώκοντας τη διασφάλιση διαπίστευσης και συμμόρφωσης. Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο των Εθνικών Οργανισμών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (ENNHRI) στηρίζει, ενισχύει και συνδέει πλέον τους ΕΟΑΔ. Όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιοποιήσουν τη στήριξη αυτή και να μεριμνούν για την πλήρη συμμόρφωση των ΕΟΑΔ τους προς τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών.
- ★ **Προστασία και ανεξαρτησία:** Σχεδόν οι μισοί από τους επικεφαλής των ΕΟΑΔ απολαύουν νομικής προστασίας όσον αφορά την ποινική και αστική τους ευθύνη. Δεκατρείς ΕΟΑΔ ανέφεραν ότι μέλη του προσωπικού τους υπέστησαν απειλές και παρενόχληση στον χώρο εργασίας τους. Τα κράτη μέλη πρέπει να προστατεύουν τους ΕΟΑΔ, τα μέλη και το προσωπικό τους, κυρίως μέσω του νόμου, καθώς και να διασφαλίζουν την πλήρη ανεξαρτησία τους για την εκτέλεση του έργου τους.
- ★ **Πολυμορφία:** Η επικοινωνία με ένα μεγάλο τμήμα της κοινωνίας μπορεί να συμβάλει στην αύξηση της ευαισθητοποίησης γύρω από τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των ΕΟΑΔ. Επιπλέον, κάτι τέτοιο συμπεριλαμβάνει την ανάπτυξη στενότερων δεσμών με την κοινωνία των πολιτών, τις περιφέρειες και τις πόλεις.
- ★ **Επαρκείς πόροι:** Πολλοί ΕΟΑΔ εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν ελλείψεις προσωπικού, δεδομένων των πολλαπλών εντολών που καλούνται να εκπληρώσουν. Συνεπώς, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν στους ΕΟΑΔ τους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους που χρειάζονται για την αποτελεσματική εκτέλεση των εντολών τους.

Στη διάρκεια των δέκα ετών από την πρώτη έκθεση του FRA για τους ΕΟΑΔ, ο αριθμός των συμμορφούμενων με τις αρχές του Παρισιού ΕΟΑΔ στα υφιστάμενα 27 κράτη μέλη της ΕΕ αυξήθηκε από εννέα σε 16. Έξι επιπλέον κράτη μέλη διαθέτουν ΕΟΑΔ οι οποίοι δεν συμμορφώνονται πλήρως με τις αρχές. Κατά συνέπεια, όλα τα κράτη διαθέτουν ΕΟΑΔ, εκτός από πέντε, δηλ. την Τσεχία, την Εσθονία, την Ιταλία, τη Μάλτα και τη Ρουμανία. Στις εν λόγω πέντε χώρες βρίσκεται σε εξέλιξη προσπάθεια διαπίστευσης οργανισμών και επίτευξης της συμμόρφωσής τους με τις αρχές του Παρισιού.

Μια σημαντική εξέλιξη μετά τη δημοσίευση της έκθεσης του FRA του 2010 για τους οργανισμούς είναι η σύσταση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Οργανισμών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (ENNHRI). Το εν λόγω δίκτυο στηρίζει, ενισχύει και συνδέει τους ΕΟΑΔ, παρέχοντας συμβουλές σχετικά με την ίδρυση και διαπίστευση, την ανταλλαγή ομοτίμων και την ανάπτυξη ικανοτήτων, την αλληλεγγύη και την κοινή συνεργασία με την ΕΕ και άλλους μηχανισμούς.

Η ΕΕ δεν διαθέτει νομοθεσία επί ζητημάτων που σχετίζονται με τους ΕΟΑΔ. Εντούτοις, στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 235/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για την καθιέρωση χρηματοδοτικού μέσου για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα παγκοσμίως, αναγνώρισε τον καίριο ρόλο των ΕΟΑΔ δεσμευόμενη ρητώς να στηρίξει τους ΕΟΑΔ σε χώρες εκτός ΕΕ. Επιπλέον, οι αρχές του Παρισιού αναφέρονται στον ιδρυτικό κανονισμό του FRA, **κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 168/2007**. Στον προτεινόμενο αναθεωρημένο κανονισμό περί κοινών διατάξεων για τα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ περιλαμβάνεται η ρητή και επιχειρησιακή συμμετοχή των φορέων που προάγουν τα θεμελιώδη δικαιώματα στην εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας⁽²⁾. Οι ΕΟΑΔ αναφέρονται τακτικά στο πλαίσιο της συζήτησης για τους μηχανισμούς για το κράτος δικαίου της ΕΕ. Οι ΕΟΑΔ μπορούν επίσης να έχουν ενεργότερη συμμετοχή στις στρατηγικές και τα πλαίσια της ΕΕ, σε σχέση με ζητήματα όπως η εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής: Χάρτης) ή η υποβολή εκθέσεων για το κράτος δικαίου. Η ύπαρξη ισχυρών, αποτελεσματικών και ανεξάρτητων ΕΟΑΔ σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ αποτελεί προϋπόθεση για την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων τους στο πλαίσιο της ΕΕ.

ΣΥΜΜΟΡΦΟΥΜΕΝΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΕΟΑΔ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ Α ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΕ

Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν δεσμευτεί να ιδρύσουν ΕΟΑΔ. Δεδομένου ότι διαθέτουν οριζόντια εντολή επί όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, είναι σημαντικό οι ΕΟΑΔ να διαθέτουν περισσότερα μέσα για την εφαρμογή των θεμελιωδών δικαιωμάτων εντός του πιο περιορισμένου πεδίου εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας.

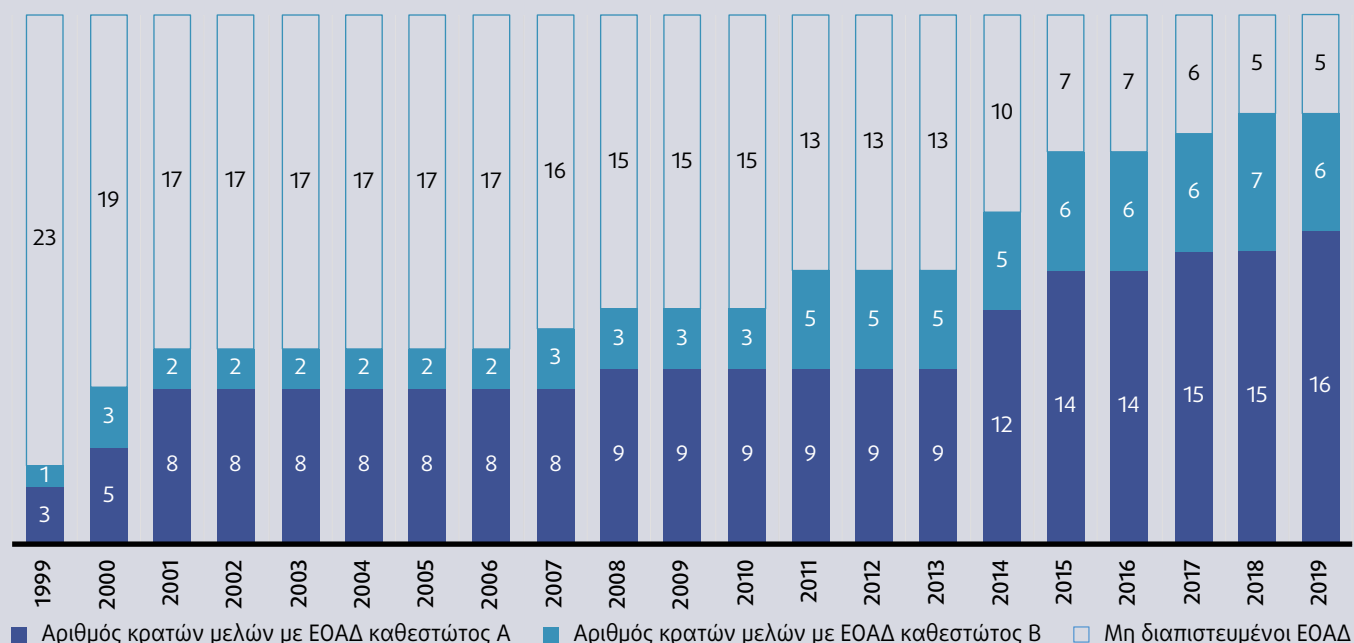

ΓΝΩΜΗ 1 ΤΟΥ FRA

Ο FRA, υπενθυμίζοντας τη γνώμη του που διατύπωσε στην έκθεσή του του 2010 για τους ΕΟΑΔ, θεωρεί ότι όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να διαθέτουν ανεξάρτητους, αποτελεσματικούς και επιδραστικούς ΕΟΑΔ που συμμορφώνονται με τις αρχές του Παρισιού προκειμένου να προασπίζουν και να προάγουν τα ανθρώπινα και θεμελιώδη δικαιώματα αποτελεσματικότερα.

⁽²⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2018), **Πρόταση κανονισμού για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για [ειδικά ταμεία της ΕΕ]**, COM (2018) 375 final, Βρυξέλλες, 29 Μαΐου 2018.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΜΕ ΕΟΑΔ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ Α ΚΑΙ Β

Πηγή: FRA, 2020 [έρευνα δευτερογενών πηγών βάσει των δεδομένων διαπίστευσης των μελών των ENNHRI και GANHRI]

ΓΝΩΜΗ 2 ΤΟΥ FRA

Τα κράτη μέλη που διαθέτουν ΕΟΑΔ θα πρέπει να καταβάλουν προσπάθειες να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα, την ανεξαρτησία και την επιρροή τους, σύμφωνα με τις συστάσεις της υποεπιτροπής διαπίστευσης (SCA) της Παγκόσμιας Συμμαχίας των ΕΟΑΔ (GANHRI). Τα κράτη μέλη που ιδρύουν ΕΟΑΔ πρέπει να ακολουθούν τις γενικές παρατηρήσεις της υποεπιτροπής διαπίστευσης της GANHRI προκειμένου να διασφαλίζουν τη συμμόρφωσή τους με τις αρχές του Παρισιού. Από αυτή την άποψη, τα κράτη μέλη μπορούν να αξιοποιήσουν την τεχνική συνδρομή που παρέχει το ENNHRI, διακυβερνητικοί οργανισμοί και το Γραφείο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου των Ηνωμένων Εθνών (OHCHR – Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου).

Ωστόσο, παρότι μόνο πέντε κράτη μέλη της ΕΕ δεν διαθέτουν κανένα ΕΟΑΔ, τον Ιούνιο του 2020, 11 από τα 27 κράτη μέλη εξακολουθούν να μη διαθέτουν ΕΟΑΔ καθεστώτος Α οι οποίοι συμμορφώνονται με τις αρχές του Παρισιού.

Σημειώσεις: Καλύπτει μόνο τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ· η ένδειξη «μη διαπιστευμένοι» υποδεικνύει τον αριθμό των κρατών μελών της ΕΕ χωρίς διαπιστευμένο ΕΟΑΔ.

ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΟΙ ΡΟΛΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΟΑΔ ΣΤΗΝ ΕΕ — ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Δεδομένου ότι βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας η ίδρυση ή ο ορισμός φορέων ισότητας είναι υποχρεωτικά, σε πολλές χώρες ο ΕΟΑΔ λειτουργεί και ως φορέας ισότητας. Με μεταγενέστερη σύστασή της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενθάρρυνε τα κράτη μέλη της ΕΕ να ενισχύσουν την ανεξαρτησία και την αποτελεσματικότητα των φορέων ισότητας ούτως ώστε να μπορούν να διεκπεραιώνουν καλύτερα τα καθήκοντά τους, όπως η παροχή ανεξάρτητης συνδρομής σε θύματα διακρίσεων, η προαγωγή της ισότητας, η διενέργεια ανεξάρτητων ερευνών και η έκδοση ανεξάρτητων εκθέσεων και συστάσεων [σύσταση (ΕΕ) 2018/951 της Επιτροπής, της 22ας Ιουνίου 2018, σχετικά με πρότυπα για τους φορείς ισότητας – σύσταση 1.2].

Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τον Χάρτη, τα οποία εγκρίθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2019, υπογραμμίζονται ότι «οι ανεξάρτητοι εθνικοί οργανισμοί για τα ανθρώπινα δικαιώματα, οι φορείς ισότητας και άλλοι μηχανισμοί προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων [...] διαδραματίζουν ρόλο καίριας σημασίας στην προστασία και την προαγωγή των θεμελιωδών δικαιωμάτων και στη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τον Χάρτη». Ενθαρρύνονται η συνεργασία με τους εν λόγω μηχανισμούς και παρεχόταν στήριξη ως προς τις εντολές τους, συμπεριλαμβανομένων της εφαρμογής και της προαγωγής του Χάρτη.

Με τη διευρυμένη εντολή τους στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι ΕΟΑΔ μπορούν να διαδραματίσουν ρόλο σε πολλούς τομείς, εντός του πεδίου εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας, στους οποίους εφαρμόζεται ο Χάρτης. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται βασικά ζητήματα ενωσιακής νομοθεσίας (όπως το άσυλο και η μετανάστευση, η προστασία των δεδομένων και η ποινική δικαιοσύνη) σε σχέση με τα οποία υπάρχει η δυνατότητα ενίσχυσης της εκ μέρους του ΕΟΑΔ παρακολούθησης της εφαρμογής του Χάρτη στα κράτη μέλη. Οι οργανισμοί μπορούν επίσης να αναπτύξουν συνεργασία και να στηρίξουν παράγοντες που αποτελούν μονάδες επιβολής της εφαρμογής του Χάρτη – κυβερνήσεις, διοικητικές αρχές, νομοθέτες, δικαστές και άλλοι ασκούντες νομικά επαγγέλματα, φορείς εφαρμογής

Σημείωση: ΕΕW, Αγγλία και Ουαλία· ΝΙ, Βόρεια Ιρλανδία· SCT, Σκωτία.

ΓΝΩΜΗ 3 ΤΟΥ FRA

Η ΕΕ μπορεί να αξιοποιήσει με ακόμη μεγαλύτερη συνέπεια τους ΕΟΑΔ ως παράγοντες καίριας σημασίας για την εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, για παράδειγμα μέσω της διασφάλισης ανεξάρτητης και αποτελεσματικής παρακολούθησης των θεμελιωδών δικαιωμάτων στα κράτη μέλη της ΕΕ. Αυτού του είδους η αξιοποίηση των ΕΟΑΔ θα πρέπει να στηρίζεται διαμέσου της διατήρησης στενών σχέσεων και τακτικών επαφών με συγκεκριμένους ΕΟΑΔ και ιδίως με το ENNHRI. Μπορεί να προβλεφθεί εγκεκριμένη αλληλεπίδραση με ΕΟΑΔ που συμμορφώνονται με τις αρχές του Παρισιού και με το ENNHRI. Πρέπει επίσης να διασφαλιστεί η ικανότητα συμμετοχής των ΕΟΑΔ και του ENNHRI διά της παροχής επαρκών ανθρωπίνων και οικονομικών πόρων.

Αυτού του είδους η συμμετοχή δεν πρέπει να υπονομεύει την ανεξαρτησία και την αποτελεσματικότητα των ΕΟΑΔ, όπως ορίζονται στις αρχές του Παρισιού. Οι ΕΟΑΔ δεν υποκαθιστούν τα κράτη ως προς το καθήκον τους να εφαρμόζουν τα θεμελιώδη δικαιώματα, αλλά μπορούν να παράσχουν ανεξάρτητες συμβουλές και συστάσεις ανά χώρα και μπορούν να λειτουργήσουν ως ανεξάρτητος μηχανισμός παρακολούθησης όσον αφορά την εκ μέρους των κρατών τήρηση των δεσμεύσεών τους σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΕΝΤΟΛΗ ΦΟΡΕΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΕΝΩΣΙΑΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Καθεστώς Α Καθεστώς Β Δεν υπάρχει διαπιστευμένος οργανισμός 0 – Συνεισφέ- ρων (μη μονα- δικός φορέας ισότητας)	Αυστρία	Βέλγιο	Βουλγαρία – Επιτροπή	Βουλγαρία – Οργανισμός διαμεσολάβησης	Κροατία	Κύπρος	Τσεχία	Δανία	Εσθονία	Φινλανδία	Γαλλία	Γερμανία	Ελλάδα	Ουγγαρία	Ιρλανδία	Ιταλία	Λετονία	Λιθουανία	Λουξεμβούργο	Μάλτα	Κάτω Χώρες	Πολωνία	Πορτογαλία	Ρουμανία – Οργανισμός	Ρουμανία – Οργανισμός διαμεσολάβησης	Σλοβακία	Σλοβενία	Ισπανία	Σουηδία	Ηνωμένο Βασίλειο – ΕΕW	Ηνωμένο Βασίλειο – SCT	Ηνωμένο Βασίλειο – ΝΙ	Βόρεια Μακεδονία	Σερβία	
Φορέας ισότητας		0			0			0	0					0	n / a					0															

Πηγή: FRA, 2020 [βάσει 33 απαντήσεων σε ερωτηματολόγιο που απεστάλη σε 34 ΕΟΑΔ, έρευνας δευτερογενών πηγών του FRA]

της νομοθεσίας, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και υπερασπιστές δικαιωμάτων— ούτως ώστε να βελτιωθεί η εκ μέρους των εν λόγω παραγόντων χρήση του Χάρτη και η σχετική ευαισθητοποίησή τους.

ΓΝΩΜΗ 4 ΤΟΥ FRA

Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ μπορούν να καθιερώσουν πιο τακτικές ανταλλαγές με τους ΕΟΑΔ. Για παράδειγμα, αυτό μπορεί να επιτευχθεί στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις ομάδες εργασίας του για τα θεμελιώδη δικαιώματα ή σε άλλες ομάδες εργασίας.

Η τακτική ανταλλαγή ελπιδοφόρων πρακτικών και προκλήσεων που σχετίζονται με τους ΕΟΑΔ μπορεί να επιτρέψει την αμοιβαία ανταλλαγή γνώσεων σχετικά με τον βέλτιστο τρόπο ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας, της ανεξαρτησίας και της επιρροής των ΕΟΑΔ με σκοπό τη βέλτιστη αξιοποίησή τους στο πλαίσιο της ΕΕ.

Επιπλέον, μπορούν να υπάρχουν ανταλλαγές με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όπως π.χ. στο πλαίσιο της παρακολούθησης του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου της ΕΕ.

Η έρευνα του FRA δείχνει ότι μόνο τέσσερις από τους 33 ΕΟΑΔ που καλύπτονται από την παρούσα έκθεση χρησιμοποιούν επί του παρόντος συστηματικά τον Χάρτη, ενώ οι υπόλοιποι αναφέρουν ότι δεν αξιοποιούν ακόμη πλήρως τις δυνατότητες που αυτός παρέχει. Οι οργανισμοί θεωρούν, ωστόσο, ότι, στο πλαίσιο των νομικών και πολιτικών συστημάτων τους συνολικά, η χρήση του Χάρτη φαίνεται να αυξάνεται. Όταν ερωτήθηκαν κατά πόσο έχει αυξηθεί ο ρόλος του Χάρτη κατά την τελευταία δεκαετία—από τη χρονική στιγμή που ο Χάρτης κατέστη νομικά δεσμευτικός— στο πλαίσιο των εργασιών των αντίστοιχων ΕΟΑΔ, 16 από τους ΕΟΑΔ που απάντησαν στο εν λόγω ερώτημα ανέφεραν ότι ο ρόλος είχε αυξηθεί, ενώ 13 ανέφεραν ότι δεν είχαν παρατηρήσει αύξηση του ρόλου που διαδραματίζει ο Χάρτης στο πλαίσιο των εργασιών τους. Δεκαοκτώ ΕΟΑΔ θεωρούσαν ως αιτία για τη μη χρήση του Χάρτη το περιορισμένο πεδίο εφαρμογής του. Ανάλογος σχεδόν αριθμός ΕΟΑΔ (16) ανέφεραν ως μία από τις αιτίες για τα χαμηλά επίπεδα χρήσης του Χάρτη την έλλειψη κατανόησης της προστιθέμενης αξίας του Χάρτη σε σύγκριση με τα διεθνή μέσα, όπως η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ή τις εθνικές νομικές πηγές (13). Ως εκ τούτου, οι οργανισμοί φαίνεται ότι, κατά κύριο λόγο, θεωρούν την εφαρμογή του Χάρτη υπερβολικά πολύπλοκη, παρότι μόνο τέσσερις ΕΟΑΔ ανέφεραν ότι οι περιορισμοί ως προς την εντολή τους τους εμπόδιζαν από το να κάνουν καλύτερη χρήση του εγγράφου.

Σύμφωνα με την έρευνα του FRA, λόγω της επικέντρωσής τους στο εθνικό επίπεδο και των εμπεδωμένων διαύλων με τον ΟΗΕ, σχετικά μικρός αριθμός ΕΟΑΔ διατηρούν άμεσες ανταλλαγές και συνεργασία με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ· ωστόσο, το ENNHRI έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη βελτίωση της σύνδεσης των ΕΟΑΔ με τις περιφερειακές πολιτικές και διαδικασίες, περιλαμβανομένου σε επίπεδο ΕΕ. Το ENNHRI αποτελεί επίσης τη συλλογική φωνή των ΕΟΑΔ σε όλη την περιφέρεια, περιλαμβανομένου μέσω της σύνταξης περιφερειακών εκθέσεων και συστάσεων οι οποίες μπορούν να τροφοδοτήσουν νομοθετικές διαδικασίες και διαδικασίες χάραξης πολιτικής. Γενικά, οι ανταλλαγές μεταξύ των ΕΟΑΔ και της ΕΕ μπορούν να αυξηθούν σημαντικά, τόσο στο πλαίσιο των διαδικασιών της ΕΕ όσο και στο πλαίσιο της συμμετοχής των κρατών μελών στις διαδικασίες της ΕΕ.

Ένα σημαντικό παράδειγμα είναι η δυνατότητα ανάπτυξης εθνικών φορέων στο πλαίσιο της παρακολούθησης των χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ προγραμμάτων σε εθνικό επίπεδο. Στο πλαίσιο των υφιστάμενων ταμείων της ΕΕ, δηλ. της περιόδου προγραμματισμού 2014–2020, η ενωσιακή νομοθεσία απαιτεί, όσον αφορά την πρόσβαση στην ενωσιακή χρηματοδότηση (όπως για την περιφερειακή ανάπτυξη, τη συνοχή και τα κοινωνικά θέματα), τα κράτη μέλη να συμμορφώνονται με ορισμένους όρους (*εκ των προτέρων* αιρεσιμότητες), συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας εφαρμογής της νομοθεσίας και της πολιτικής της ΕΕ για την καταπολέμηση των διακρίσεων και την ισότητα των φύλων, καθώς και με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Για την παρακολούθηση της εφαρμογής, η ενωσιακή νομοθεσία προβλέπει τη δυνατότητα συμμετοχής των εθνικών φορέων με εντολή στον τομέα της ισότητας στις σχετικές επιτροπές παρακολούθησης σε εθνικό επίπεδο· ωστόσο, σύμφωνα με την έρευνα του FRA, στις επιτροπές παρακολούθησης των χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ προγραμμάτων συμμετείχαν πολύ λίγοι ΕΟΑΔ, οι οποίοι είναι επίσης φορείς ισότητας.

Για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού της ΕΕ, 2021–2027, η υφιστάμενη πρόταση της Επιτροπής για τον αναθεωρημένο (αποκαλούμενο) κανονισμό περί κοινών διατάξεων για τα ταμεία της ΕΕ διανοίγει τη δυνατότητα συμμετοχής των εθνικών φορέων που είναι αρμόδιοι για την προαγωγή των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Ο εν λόγω δυνατικός ρόλος για οντότητες όπως οι ΕΟΑΔ στα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ προγράμματα αποτελεί ευκαιρία για την ενίσχυση της εφαρμογής των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε όλη την ΕΕ, καθώς και για την ενίσχυση του ρόλου των οργανισμών και την αύξηση της επιρροής τους επί του πεδίου. Αποτελεί επίσης ευκαιρία καλύτερης ενσωμάτωσης των διεθνών προτύπων για τα ανθρώπινα δικαιώματα στην ενωσιακή νομοθεσία και τις διαδικασίες χάραξης πολιτικής.

ΓΝΩΜΗ 5 ΤΟΥ FRA

Η ΕΕ θα πρέπει να συνεχίσει να παρέχει πόρους στους ΕΟΑΔ και το ENNHRI προκειμένου να στηρίξει περαιτέρω την αποτελεσματική συμβολή τους στην εφαρμογή των θεμελιωδών δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου στην Ευρώπη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να εξετάσει τη δυνατότητα παροχής περισσότερων ευκαιριών χρηματοδότησης προκειμένου να βοηθήσει τους ΕΟΑΔ να αναπτύξουν εμπειρογνωμοσύνη σχετικά με την εφαρμογή του Χάρτη σε εθνικό επίπεδο. Με τον τρόπο αυτόν μπορεί να διευκολυνθεί ο ρόλος τους στην παροχή συνδρομής στα κράτη μέλη όσον αφορά την εφαρμογή του Χάρτη, μεταξύ άλλων κατά τη θέσπιση νομοθεσίας και τη χάραξη πολιτικής, καθώς και κατά τη χρήση των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4: ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΟΑΔ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΕΝΤΟΛΕΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΤΟΥ ΟΗΕ

Καθεστώς Α Καθεστώς Β Δεν υπάρχει διαπιστευμένος οργανισμός 0 – Συνεισφέ- ρων (μη μονα- δικός φορέας ισότητας)	Αυστρία	Βέλγιο	Βουλγαρία – Επιτροπή	Βουλγαρία – Οργανισμός διαμεσολάβησης	Κροατία	Κύπρος	Τσεχία	Δανία	Εσθονία	Φινλανδία	Γαλλία	Γερμανία	Ελλάδα	Ουγγαρία	Ιρλανδία	Ιταλία	Λετονία	Λιθουανία	Λουξεμβούργο	Μάλτα	Κάτω Χώρες	Πολωνία	Πορτογαλία	Ρουμανία – Οργανισμός	Ρουμανία – Οργανισμός διαι- σολάβησης	Σλοβακία	Σλοβενία	Ισπανία	Σουηδία	Ηνωμένο Βασίλειο – ΕΕW	Ηνωμένο Βασίλειο – SCT	Ηνωμένο Βασίλειο – NI	Βόρεια Μακεδονία	Σερβία			
CERD – Σύμ- βαση για την Εξάλειψη των Φυλετικών Διακρίσεων (φορέας του άρθρου 14)																																					
ORCAT – Προαιρετικό πρωτόκολλο της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά των βασανιστηρίων (NPM – Εθνικός μηχανισμός πρόληψης)							0		0																												
CRPD – Σύμβα- ση των Ηνωμέ- νων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (NMM – Εθνι- κός μηχανισμός παρακολούθη- σης)	0								0														0			0	0										

Πηγή: FRA, 2020 [βάσει 33 απαντήσεων σε ερωτηματολόγιο που απεστάλη σε 34 ΕΟΑΔ, έρευνας δευτερογενών πηγών του FRA και ανατροφοδότησης των ΕΟΑΔ]

▲
Σημείωση: ΕΕW, Αγγλία
και Ουαλία·
NI, Βόρεια
Ιρλανδία· SCT,
Σκωτία.

Η ΕΕ μπορεί να αντλήσει περαιτέρω έμπνευση από την πρακτική του ΟΗΕ, στο πλαίσιο της οποίας χορηγείται στους ΕΟΑΔ που συμμορφώνονται με τις αρχές του Παρισιού ειδικό καθεστώς, από την άποψη της συμμετοχής και της συμβολής σε σειρά φορέων, μηχανισμών και διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένου του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των καταστατικών οργάνων. Οι εν λόγω ευκαιρίες αφορούν ένα ευρύ πεδίο διαδικασιών στο πλαίσιο του ΟΗΕ, όπως η συμβολή σε αξιολογήσεις χωρών, οι διαδικασίες μετέπειτα παρακολούθησης, η ανάπτυξη προτύπων και οι διαδικασίες καταγγελιών.

ΕΠΙΔΡΑΣΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Για να είναι σημαντική η επιρροή των ΕΟΑΔ στα ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, είναι καίριας σημασίας η ικανότητα παροχής συμβουλών στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τον νομοθέτη. Η έρευνα του FRA (βλέπε πλαίσιο σχετικά με τη μεθοδολογία) δείχνει ότι οι οργανισμοί που καλύπτονται από την παρούσα έκθεση χρησιμοποιούν τις ετήσιες και θεματικές εκθέσεις τους για να αναδείξουν τις σχετικές εξελίξεις καθώς και τις δυνατότητές τους διαβούλευσης με τις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια, μεταξύ άλλων και κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19· ωστόσο, παρότι οι ΕΟΑΔ απευθύνουν συνήθως τις ετήσιες εκθέσεις τους προς τα κοινοβούλια, οι εν λόγω εκθέσεις δεν αποτελούν πάντοτε αντικείμενο κοινοβουλευτικού διαλόγου, γεγονός που περιορίζει την προβολή και την επιρροή τους. Αυτού του είδους ο διάλογος είναι υποχρεωτικός σε λίγες μόνο χώρες.

Οι ΕΟΑΔ πρέπει να διαθέτουν επαρκείς εξουσίες προκειμένου να έχουν επιρροή. Οι ενισχυμένες εξουσίες, όπως η δυνατότητα να ζητούν από υπουργούς της κυβέρνησης να απαντήσουν σε συγκεκριμένα ερωτήματα, μπορεί να χρησιμοποιούνται σπανίως, αλλά η ύπαρξή τους και μόνο μπορεί να παράσχει σε έναν ΕΟΑΔ την αναγκαία εξουσία. Η έρευνα στο πλαίσιο της παρούσας έκθεσης καταδεικνύει ότι όλοι οι οργανισμοί δημοσιεύουν πληροφορίες και στοιχεία σχετικά με τις δραστηριότητές τους, παρέχοντας χρήσιμες πληροφορίες τόσο για εξωτερική αξιολόγηση όσο και για αυτοαξιολόγηση. Στα εν λόγω στοιχεία ενδέχεται να περιλαμβάνεται ο αριθμός των συντασσόμενων εκθέσεων ή άλλων δημόσιων παρεμβάσεων των ΕΟΑΔ, ο αριθμός των εγκρινόμενων συστάσεων ή ο αριθμός των αποστολών παρακολούθησης.

Σημείωση: ΕΕW, Αγγλία και Ουαλία· ΝΙ, Βόρεια Ιρλανδία· SCT, Σκωτία.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5: ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΤΩΝ ΕΟΑΔ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ

Καθεστώς Α Καθεστώς Β Δεν υπάρχει διαπιστευμένος οργανισμός	Αυστρία	Βέλγιο	Βουλγαρία – Επιτροπή	Βουλγαρία – Οργανισμός διαμεσολάβησης	Κροατία	Κύπρος	Τσεχία	Δανία	Εσθονία	Φινλανδία	Γαλλία	Γερμανία	Ελλάδα	Ουγγαρία	Ιρλανδία	Ιταλία	Λετονία	Λιθουανία	Λουξεμβούργο	Μάλτα	Κάτω Χώρες	Πολωνία	Πορτογαλία	Ρουμανία – Οργανισμός	Ρουμανία – Οργανισμός διαμεσολάβησης	Σλοβακία	Σλοβενία	Ισπανία	Σουηδία	Ηνωμένο Βασίλειο – ΕΕW	Ηνωμένο Βασίλειο – SCT	Ηνωμένο Βασίλειο – ΝΙ	Βόρεια Μακεδονία	Σερβία		
	Ρητή υποχρέωση																																			
Ρητή δυνατότητα																																				
Σιωπηρή δυνατότητα / Στην πράξη																																				

Πηγή: FRA, 2020 [βάσει 33 απαντήσεων σε ερωτηματολόγιο που απεστάλη σε 34 ΕΟΑΔ]

ΓΝΩΜΗ 6 ΤΟΥ FRA

Για τη διεύρυνση της διαθέσιμης βάσης αναλύσεων και στοιχείων για τον έλεγχο της συμμόρφωσης με τον Χάρτη κατά τη μεταφορά και εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάζουν τη δυνατότητα να καλούν τους ΕΟΑΔ να συμβάλουν στις σχετικές διαδικασίες. Αυτό μπορεί να αφορά, για παράδειγμα, ελέγχους συμβατότητας και εκτιμήσεις επιπτώσεων.

ΓΝΩΜΗ 7 ΤΟΥ FRA

Για την ενίσχυση της επιρροής των ΕΟΑΔ, τα κράτη μέλη της ΕΕ μπορούν να καλούν τους εν λόγω οργανισμούς να υποβάλουν συστάσεις σχετικά με τις επιπτώσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα σχεδίων νόμου και πολιτικών για τη βελτίωση της συμμόρφωσης με τα θεμελιώδη δικαιώματα, μεταξύ άλλων και κατά τη διάρκεια της κατάστασης έκτακτης ανάγκης που κηρύχθηκε πρόσφατα στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19. Τα κοινοβούλια μπορούν επίσης να διατηρούν τυποποιημένη σχέση με τους ΕΟΑΔ και να διασφαλίζουν τη δέουσα παρουσίαση και εξέταση στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού διαλόγου των εκθέσεων που τους απευθύνουν οι ΕΟΑΔ.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ μπορούν να διασφαλίζουν τη συστηματική παρακολούθηση και δημόσια κοινοποίηση των μετέπειτα ενεργειών και της εφαρμογής των συστάσεων των ΕΟΑΔ. Στις εν λόγω δραστηριότητες μπορεί να περιλαμβάνεται η αναφορά των συστάσεων που εξακολουθούν να είναι σε εκκρεμότητα καθώς και του σταδίου εκκρεμότητας στο οποίο βρίσκονται, καθώς και των συστάσεων που έχουν απορριφθεί ρητώς ή για σε σχέση με τις οποίες δεν έχει υπάρξει απάντηση των αρμόδιων εθνικών αρχών.

Σε περίπτωση αδράνειας των αρχών σε σχέση με συστάσεις των ΕΟΑΔ, μπορούν να διαμορφωθούν αποτελεσματικοί επίσημοι τρόποι διά των οποίων οι ΕΟΑΔ μπορούν να ζητούν την εξέτασή τους από το κοινοβούλιο.

Για να διατηρήσουν την επιρροή τους, οι οργανισμοί πρέπει να διαθέτουν ισχυρή νομική βάση που διέπει την ίδρυση και τη λειτουργία τους και διασφαλίζει την ανεξαρτησία τους. Σύμφωνα με τις αρχές του Παρισιού, η νομική βάση οποιουδήποτε ΕΟΑΔ θα πρέπει συγκεκριμένα να διέπει την ανεξαρτησία, την ύπαρξη, τις δομές, τις εντολές και τις εξουσίες του. Η έρευνα στο πλαίσιο της παρούσας έκθεσης δείχνει ότι, παρότι η νομική βάση των ΕΟΑΔ στα κράτη μέλη της ΕΕ είναι σε γενικές γραμμές αρκετά ισχυρή, βασιζόμενη στη γενική νομοθεσία που θεσπίζει το κοινοβούλιο, μόνο 14 οργανισμοί προστατεύονται και βάσει συνταγματικών διατάξεων.

Συναφής προς τη νομική βάση είναι και η ανάγκη ύπαρξης εντολής των ΕΟΑΔ η οποία να είναι επαρκώς διευρυμένη ώστε να καλύπτει το σύνολο των σχετικών ανθρωπίνων και θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η εντολή θα πρέπει, σύμφωνα με τις αρχές του Παρισιού, να βασίζεται στα διεθνή μέσα στα οποία συμμετέχει ένα κράτος [Δεξιότητες και αρμοδιότητες, παράγραφος 3 στοιχείο β)]. Για την ανάδειξη του ρόλου των ΕΟΑΔ όσον αφορά την προαγωγή και την παρακολούθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στο πλαίσιο της ΕΕ, μπορεί να γίνεται ρητή αναφορά στον Χάρτη και το ενωσιακό δίκαιο σε έγγραφα που αποτελούν τη βάση για τις εργασίες των ΕΟΑΔ. Η έρευνα του FRA δείχνει ότι ο Χάρτης δεν αναφέρεται ως βασικό πρότυπο στην οργάνωση των ιδρυμάτων: με την εξαίρεση ενός σχεδίου νόμου στη Σουηδία, τα έγγραφα που αποτελούν τη νομική βάση των ΕΟΑΔ στην ΕΕ δεν περιλαμβάνουν ρητή αναφορά στον Χάρτη.

Σύμφωνα με την έρευνα του FRA, η συντριπτική πλειονότητα των 33 ΕΟΑΔ που καλύπτονται από την παρούσα έκθεση διαθέτουν εντολές που περιλαμβάνουν δραστηριότητες παρακολούθησης. Μεταξύ των οργανισμών, 28 διεξάγουν δραστηριότητες παρακολούθησης, για παράδειγμα μέσω επιθεωρήσεων χώρων κράτησης. Εξ αυτών των ΕΟΑΔ, 13 το πράττουν ως ρητή υποχρέωση, οκτώ ως ρητή δυνατότητα και επτά αποκλειστικά λόγω καθιερωμένης πρακτικής.

Σημειώσεις: Ε&W, Αγγλία και Ουαλία· NI, Βόρεια Ιρλανδία· SCT, Σκωτία. (*) Βάσει της κεντρικής δομής του ΕΟΑΔ της Φινλανδίας, η νομική βάση του Κοινοβουλευτικού Διαμεσολαβητή εμπεριέχεται στο σύνταγμα, ενώ το «Human Rights Centre» έχει ιδρυθεί βάσει της νομοθεσίας.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6: ΕΙΔΟΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ ΑΝΑ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ – ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΟΙΝΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Καθεστώς Α Καθεστώς Β Δεν υπάρχει διαπιστευμέ- νος οργανι- σμός	Αυστρία	Βέλγιο	Βουλγαρία – Επιτροπή	Βουλγαρία – Οργανισμός διαμεσολάβησης	Κροατία	Κύπρος	Τσεχία	Δανία	Εσθονία	Φινλανδία	Γαλλία	Γερμανία	Ελλάδα	Ουγγαρία	Ιρλανδία	Ιταλία	Λετονία	Λιθουανία	Λουξεμβούργο	Μάλτα	Κάτω Χώρες	Πολωνία	Πορτογαλία	Ρουμανία – Οργανισμός	Ρουμανία – Οργανισμός διαμεσολάβησης	Σλοβακία	Σλοβενία	Ισπανία	Σουηδία	Ηνωμένο Βασίλειο – Ε&W	Ηνωμένο Βασίλειο – SCT	Ηνωμένο Βασίλειο – NI	Βόρεια Μακεδονία	Σερβία	
Σύνταγμα										(*)																									
Νομοθεσία										(*)																									

Πηγή: FRA, 2020 [βάσει 33 απαντήσεων σε ερωτηματολόγιο που απεστάλη σε 34 ΕΟΑΔ και της έρευνας δευτερογενών πηγών του FRA]

Παρομοίως, 29 από τους οργανισμούς είναι σε θέση να διερευνούν συστηματικές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να διατυπώνουν συστάσεις προσφυγής στη δικαιοσύνη. Εξ αυτών, 12 το πράττουν ως ρητή υποχρέωση, 10 ως ρητή δυνατότητα και επτά αποκλειστικά λόγω καθιερωμένης πρακτικής. Επιπλέον, 27 ΕΟΑΔ έχουν την εξουσία να διερευνούν αυτεπάγγελα φερόμενες συστηματικές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ως ρητή υποχρέωση (10) ή δυνατότητα (10) ή στην πράξη (επτά).

Η πλειονότητα των οργανισμών διαθέτει επίσης την εξουσία να διερευνά μεμονωμένες καταγγελίες για παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να διατυπώνει συστάσεις προσφυγής στη δικαιοσύνη, αν και ως προς το συγκεκριμένο σημείο η αναλογία είναι μικρότερη, με 23 ΕΟΑΔ (20 ως ρητή υποχρέωση).

Η έρευνα για την παρούσα έκθεση δείχνει ότι όλοι οι ΕΟΑΔ παρακολουθούν και αξιολογούν σε κάποιο βαθμό τις μετέπειτα ενέργειες και την εφαρμογή των συστάσεων από τις κυβερνήσεις, ενώ αρκετοί από τους οργανισμούς δημοσιεύουν δεδομένα και πληροφορίες σχετικά με την αποδοχή των συστάσεων τους από τις αρμόδιες αρχές.

Τέλος, οι αξιολογήσεις των ΕΟΑΔ πρέπει να εξετάζουν τις πραγματικές δράσεις και την επιρροή τους, πέραν του απλού ζητήματος της συμμόρφωσης με τις τυπικές πτυχές των αρχών του Παρισιού. Η έρευνα του FRA δείχνει ότι οι οργανισμοί μετρούν την επιρροή τους επί της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εξετάζοντας τα σημαντικότερα ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην κοινωνία. Τέτοια σημαντικά ζητήματα ενδέχεται να είναι οι πτυχές του κράτους δικαίου που άπτονται των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η μετανάστευση και η ένταξη, οι περιβαλλοντικές και τεχνολογικές αλλαγές, η ισότητα και τα εγκλήματα μίσους ή οι επιπτώσεις των πανδημιών στα θεμελιώδη δικαιώματα.

ΓΝΩΜΗ 8 ΤΟΥ FRA

Για λόγους ανεξαρτησίας και αποτελεσματικότητας, τα κράτη μέλη της ΕΕ μπορούν, κατά την ίδρυση νέων ΕΟΑΔ ή την ενίσχυση υφιστάμενων ΕΟΑΔ, να διασφαλίζουν την ύπαρξη σταθερής νομικής βάσης —ιδανικά, κατοχυρωμένης συνταγματικά. Για την τροποποίηση της νομικής βάσης απαιτείται η πρότερη αποτελεσματική διεκπεραίωση διαδικασιών διαβούλευσης, στο πλαίσιο των οποίων διασφαλίζεται ισχυρός ρόλος για τον ίδιο τον ΕΟΑΔ.

Πέραν της διευρυμένης εντολής στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για την αντιμετώπιση όλων των ζητημάτων ανθρωπίνων δικαιωμάτων και σαφή αναφορά, στο πλαίσιο της εντολής τους, στο διεθνές δίκαιο ανθρωπίνων δικαιωμάτων (συμπεριλαμβανομένων των συνθηκών και των ερμηνειών αυτών από τους αντίστοιχους μηχανισμούς παρακολούθησης), η νομική βάση ή το ανάλογο αυτής μπορεί επίσης να περιλαμβάνει αναφορά στο δίκαιο της ΕΕ, τον Χάρτη και τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εν λόγω αναφορά θα συμβάλει στην ενίσχυση των δεσμών με τα θεμελιώδη δικαιώματα της ΕΕ.

Σημείωση:

ΕθW, Αγγλία και Ουαλία· NI, Βόρεια Ιρλανδία· SCT, Σκωτία.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7: ΕΞΟΥΣΙΑ ΤΩΝ ΕΟΑΔ ΝΑ ΔΙΕΡΕΥΝΟΥΝ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΕΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Καθεστώς Α Καθεστώς Β Δεν υπάρχει διαπιστευμένος οργανισμός	Αυστρία	Βέλγιο	Βουλγαρία — Επιτροπή	Βουλγαρία — Οργανισμός διαμεσολάβησης	Κροατία	Κύπρος	Τσεχία	Δανία	Εσθονία	Φινλανδία	Γαλλία	Γερμανία	Ελλάδα	Ουγγαρία	Ιρλανδία	Ιταλία	Λετονία	Λιθουανία	Λουξεμβούργο	Μάλτα	Κάτω Χώρες	Πολωνία	Πορτογαλία	Ρουμανία — Οργανισμός	Ρουμανία — Οργανισμός διαμεσολάβησης	Σλοβακία	Σλοβενία	Ισπανία	Σουηδία	Ηνωμένο Βασίλειο — ΕθW	Ηνωμένο Βασίλειο — SCT	Ηνωμένο Βασίλειο — NI	Βόρεια Μακεδονία	Σερβία		
	Ρητή υποχρέωση																																			
Ρητή δυνατότητα																																				
Στην πράξη																																				
Δεν υπάρχει δυνα- τότητα																																				

Πηγή: FRA, 2020 [βάσει 33 απαντήσεων σε ερωτηματολόγιο που απεστάλη σε 34 ΕΟΑΔ]

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΟΑΔ

ΓΝΩΜΗ 9 ΤΟΥ FRA

Τα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι ΕΟΑΔ διαθέτουν επαρκείς πόρους ώστε να αναλαμβάνουν περιοδικές αξιολογήσεις της επιρροής και της αποτελεσματικότητας των εργασιών τους, συμπεριλαμβανομένων των εξωτερικών αξιολογήσεων, εφόσον απαιτείται. Τα αποτελέσματα των εν λόγω αξιολογήσεων πρέπει να δημοσιοποιούνται.

Ένα κεντρικό στοιχείο που βοηθά στη διασφάλιση της ανεξαρτησίας των ΕΟΑΔ είναι οι διαδικασίες επιλογής και διορισμού των μελών του φορέα λήψης αποφάσεων των οργανισμών. Ο έλεγχος διαπίστευσης της υποεπιτροπής διαπίστευσης υποδεικνύει ότι πρέπει να γίνουν περισσότερα, περιλαμβανομένου σε ό,τι αφορά τα κράτη μέλη της ΕΕ. Παρομοίως, πρέπει να εξεταστεί το ζήτημα των διαδικασιών απόλυσης ⁽³⁾.

Η έρευνα για την παρούσα έκθεση καταδεικνύει την ανάγκη βελτίωσης των διαδικασιών διορισμού των φορέων λήψης αποφάσεων των ΕΟΑΔ προκειμένου να διασφαλίζεται η διαφάνεια και η αξιοπιστία. Παρά τις μεγάλες διαφορές όσον αφορά τα είδη των φορέων και των πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών, μπορούν να αντληθούν διδάγματα γενικού χαρακτήρα που είναι σημαντικά για όλους. Όσον αφορά τις γενικές παρατηρήσεις της υποεπιτροπής διαπίστευσης και τα ευρήματα της παρούσας έκθεσης, μεταξύ των αντληθέντων διδαγμάτων περιλαμβάνεται η διασφάλιση διαδικασίας διορισμού η οποία είναι διαφανής και ανοικτή σε αιτήσεις ή η με άλλο τρόπο εξέταση τρόπων ενίσχυσης της ανεξαρτησίας των οργανισμών. Η ανεξαρτησία των ΕΟΑΔ θα ενισχυθεί μέσω της ενδεδειγμένης εξέτασης των υποψηφίων από ανεξάρτητη επιτροπή εμπειρογνομόνων σύμφωνα με καταστατικές απαιτήσεις που διασφαλίζουν τη διαφάνεια και τις αξιολογικές επιλογές. Η διαδικασία εξέτασης των υποψηφίων μπορεί επίσης να ωφεληθεί από τη συμμετοχή του κοινοβουλίου, για παράδειγμα, μέσω ακροάσεων γνωμοδότησης.

ΓΝΩΜΗ 10 ΤΟΥ FRA

Σύμφωνα με τις αρχές του Παρισιού και λαμβανομένων υπόψη των γενικών παρατηρήσεων της υποεπιτροπής διαπίστευσης, ο FRA θεωρεί ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει να ενισχύσουν τη διαδικασία επιλογής και διορισμού μελών (επικεφαλής) των ΕΟΑΔ, διασφαλίζοντας μεγαλύτερη διαφάνεια και διαδικασίες ανοικτές σε όσο το δυνατόν ευρύτερο φάσμα υποψηφίων. Μεταξύ των εν λόγω διαδικασιών μπορούν να περιλαμβάνονται ανεξάρτητες επιτροπές εμπειρογνομόνων και η συμμετοχή των κοινοβουλίων.

⁽³⁾ Βλέπε GANHRI (2018), **SCA General Observations**, 2.1.

Μια ακόμη σημαντική θεσμική απαίτηση που ενισχύει την ανεξαρτησία των ΕΟΑΔ και την προστασία από ορισμένες μορφές απειλών είναι η προστασία έναντι της ποινικής ή αστικής ευθύνης για πράξεις των οργανισμών στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων τους (λειτουργική ετεροδικία). Η απουσία αυτού του είδους της προστασίας έναντι της εξωτερικής επιρροής ενδέχεται να παρεμποδίζει τους ΕΟΑΔ να ασκούν τα καθήκοντά τους χωρίς τον φόβο δικαστικής δίωξης. Η έρευνα για την παρούσα έκθεση καταδεικνύει ότι της εν λόγω ετεροδικίας απολαύει η ηγεσία 16 μόνο από τους 33 οργανισμούς που καλύπτονται από την παρούσα μελέτη, η οποία επεκτείνεται και στο διοικητικό συμβούλιο σε τέσσερα κράτη μέλη. Σε άλλες χώρες, όπως στην Κροατία, οι αναπληρωτές διαμεσολαβητές απολαύουν της ίδιας ετεροδικίας με τον Διαμεσολαβητή. Προστασία του προσωπικού έναντι αυτού του είδους της ευθύνης παρέχεται μόνο σε δύο κράτη μέλη.

Οι ΕΟΑΔ αντιμετωπίζουν διάφορες άλλες μορφές απειλών, όπως απειλές κατά της ηγεσίας και του προσωπικού τους, οι οποίες υποβαθμίζουν σε σημαντικό βαθμό τις εργασίες τους. Ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης υπέβαλε αναφορά για ορισμένες απειλές κατά των θεσμών, μεταξύ άλλων και εντός κρατών μελών της ΕΕ. Μεταξύ των απειλών περιλαμβάνονται περικοπές του προϋπολογισμού και παρεμβάσεις στη διαδικασία επιλογής και διορισμού ⁽⁴⁾· ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να εφαρμόζεται ένα ισχυρό σύστημα αποτροπής. Επιπλέον, ο ΟΗΕ έχει αναγνωρίσει τη σημασία των ΕΟΑΔ όσον αφορά την αποτροπή των αντιποίνων κατά οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών ⁽⁵⁾. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών τόνισε πρόσφατα, απευθυνόμενος στη Γενική Συνέλευση, ότι τα κράτη πρέπει να λάβουν μέτρα για την αποτροπή της άσκησης πίεσης στους ΕΟΑΔ ⁽⁶⁾.

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης «τόνισ[ε] την ανάγκη διασφάλισης ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για τους ανεξάρτητους εθνικούς οργανισμούς ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τους φορείς ισότητας και άλλους μηχανισμούς προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων» ⁽⁷⁾.

Η έρευνα για την παρούσα έκθεση καταδεικνύει ότι οι κύριες προκλήσεις όσον αφορά τη διασφάλιση της προστασίας και ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για τους ΕΟΑΔ συνίστανται μεταξύ άλλων σε περιπτώσεις παρενόχλησης, απειλών και επιθέσεων κατά του προσωπικού, της ηγεσίας και των εγκαταστάσεών τους. Δεκατρείς ΕΟΑΔ ανέφεραν ότι εργαζόμενοι και εθελοντές τους είχαν υποστεί απειλές και παρενόχληση τους τελευταίους 12 μήνες λόγω της εργασίας τους, κυρίως στο διαδίκτυο. Μια άλλη μορφή απειλής, που αναφέρθηκε από το ένα τρίτο των οργανισμών, είναι ο υπερβολικά αρνητικός σχολιασμός επί θεμάτων ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

ΓΝΩΜΗ 11 ΤΟΥ FRA

Όπως τόνισε το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει να διασφαλίσουν ένα ευνοϊκό περιβάλλον προστασίας για τους ΕΟΑΔ και την κοινωνία των πολιτών, ούτως ώστε οι ΕΟΑΔ να απαλλαχθούν από τις απειλές και την παρενόχληση. Για την προστασία των ΕΟΑΔ, περιλαμβανομένης της ηγεσίας και του προσωπικού τους, από απειλές ή άλλες μορφές πίεσης που σχετίζονται με το έργο της προαγωγής και προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της πρέπει, σε στενή συνεργασία με τους ΕΟΑΔ, να λάβουν μέτρα προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των νομοθετικών μέτρων.

Οι ΕΟΑΔ, τα μέλη και το προσωπικό τους πρέπει να προστατεύονται από την παρενόχληση, τις απειλές ή άλλες πράξεις εκφοβισμού που οφείλονται στις δραστηριότητες στο πλαίσιο της εντολής τους, και τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να αντιμετωπίζουν κάθε πράξη αυτού του είδους δεόντως και κατά προτεραιότητα.

⁽⁴⁾ Συμβούλιο της Ευρώπης, Επίτροπος Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (2018), **Paris Principles at 25: National Human Rights Institutions needed more than ever**, 18 Δεκεμβρίου.

⁽⁵⁾ Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ (2019), **A/HRC/RES/42/28**, 1 Οκτωβρίου.

⁽⁶⁾ Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ (2019), **A/74/226**, 25 Ιουλίου· Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ (2019), **A/RES/74/156**, 23 Ιανουαρίου.

⁽⁷⁾ Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2019), **Council Conclusions on the Charter of Fundamental Rights after 10 years: State of play and future work**, σ. 11.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΑΝΤΙΚΑΤΟΠΤΡΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΠΟΛΥΜΟΡΦΙΑ – ΣΕ ΕΝΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Η πλουραλιστική αντιπροσώπευση της κοινωνίας στο εσωτερικό των ΕΟΑΔ και των συμβουλευτικών φόρουμ τους, συνυφασμένη με την ανεξαρτησία τους, αποτελεί απαίτηση των αρχών του Παρισιού. Πρόκειται για στοιχείο καίριας σημασίας για την αποτελεσματική λειτουργία των ΕΟΑΔ και την ικανότητά τους να επηρεάζουν την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων επί του πεδίου. Κάθε οργανισμός θα πρέπει να αντικατοπτρίζει την ευρύτερη σύνθεση της κοινωνίας και θα πρέπει επίσης να συνδέεται, ως προς τον τρόπο εργασίας του, με την ευρύτερη κοινότητα, συνεργαζόμενος με την κοινωνία των πολιτών και μεριμνώντας για όσους μπορεί διαφορετικά να μείνουν πίσω και να μην ακουστούν τα αιτήματά τους. Σύμφωνα με τις αρχές του Παρισιού ο διορισμός των μελών των ΕΟΑΔ πρέπει να «πραγματοποιείται βάσει διαδικασίας που παρέχει όλες τις απαραίτητες εγγυήσεις ώστε να διασφαλίζεται η πλουραλιστική αντιπροσώπευση των κοινωνικών δυνάμεων (της κοινωνίας των πολιτών) που δραστηριοποιούνται στον τομέα της προστασίας και της προαγωγής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων». Η συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών αποτελεί επίσης σημαντικό στοιχείο των αρχών του Παρισιού.

ΓΝΩΜΗ 12 ΤΟΥ FRA

Σύμφωνα με τις αρχές του Παρισιού, τα κράτη μέλη της ΕΕ ενθαρρύνονται να διασφαλίζουν ότι οι δομές και τα μέλη των ΕΟΑΔ αντικατοπτρίζουν την πολυμορφία της κοινωνίας. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της σύνθεσης των συλλογικών οργάνων λήψης αποφάσεων, των συμβουλευτικών οργάνων και του προσωπικού. Οι ΕΟΑΔ πρέπει επίσης να είναι σε θέση να συνεργάζονται τακτικά και εποικοδομητικά με την κοινωνία των πολιτών. Η αποτύπωση της πολυμορφίας της κοινωνίας, περιλαμβανομένων των περιθωριοποιημένων ομάδων, αποτελεί απαραίτητο στοιχείο για την αξιοπιστία και την αποτελεσματικότητα των ΕΟΑΔ.

Στο πλαίσιο της ΕΕ ο πλουραλισμός αντικατοπτρίζει τον σεβασμό της πολιτισμικής, θρησκευτικής και γλωσσικής πολυμορφίας, όπως ορίζεται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 22) και στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (άρθρο 2). Επιπλέον, στη Συνθήκη ορίζεται (άρθρο 10 παράγραφος 3) ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο ανοιχτά και εγγύτερα στους πολίτες. Σε αυτό το πνεύμα, φαίνεται επωφελές να λαμβάνεται υπόψη ο πλουραλισμός στο πλαίσιο του ελέγχου της συμμόρφωσης με τα ανθρωπίνια δικαιώματα κατά την εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας.

Η έρευνα για την παρούσα έκθεση καταδεικνύει ότι 15 ΕΟΑΔ επιδιώκουν να διασφαλίσουν τον πλουραλισμό μέσω της σύνθεσης των συλλογικών οργάνων τους λήψης αποφάσεων – οι ΕΟΑΔ τύπου επιτροπής. Επιπλέον, η έρευνα του FRA καταδεικνύει ότι η ισορροπία μεταξύ ανδρών και γυναικών στις ηγετικές θέσεις και τις θέσεις προσωπικού των οργανισμών έχει βελτιωθεί σε σύγκριση με πριν από 10 έτη και στις δύο κατηγορίες.

Σημείωση:

ΕΕW, Αγγλία και Ουαλία· ΝΙ, Βόρεια Ιρλανδία· SCT, Σκωτία.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8: ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΑ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΟΥΝ ΤΟΝ ΠΛΟΥΡΑΛΙΣΜΟ

Καθεστώς Α Καθεστώς Β Δεν υπάρχει διαπιστευμένος οργανισμός	Αυστρία	Βέλγιο	Βουλγαρία – Επιτροπή	Βουλγαρία – Οργανισμός διαμεσολάβησης	Κροατία	Κύπρος	Τσεχία	Δανία	Εσθονία	Φινλανδία	Γαλλία	Γερμανία	Ελλάδα	Ουγγαρία	Ιρλανδία	Ιταλία	Λετονία	Λιθουανία	Λουξεμβούργο	Μάλτα	Κάτω Χώρες	Πολωνία	Πορτογαλία	Ρουμανία – Οργανισμός	Ρουμανία – Οργανισμός διαμεσολάβησης	Σλοβακία	Σλοβενία	Ισπανία	Σουηδία	Ηνωμένο Βασίλειο – ΕΕW	Ηνωμένο Βασίλειο – SCT	Ηνωμένο Βασίλειο – ΝΙ	Βόρεια Μακεδονία	Σερβία		
Πλουραλιστικός φορέας στο εσωτερικό του ΕΟΑΔ																																				
Συμβουλευτικά όργανα – ευρύ πεδίο εφαρμογής																																				
Συμβουλευτικά όργανα – περιορισμένο πεδίο εφαρμογής																																				

Πηγή: FRA, 2020 [βάσει 33 απαντήσεων σε ερωτηματολόγιο που απεστάλη σε 34 ΕΟΑΔ και της έρευνας δευτερογενών πηγών του FRA]

ΕΟΑΔ ΜΕ ΕΠΑΡΚΕΙΣ ΠΟΡΟΥΣ

ΓΝΩΜΗ 14 ΤΟΥ FRA

Σύμφωνα με τις αρχές του Παρισιού και τις συστάσεις για εξειδικευμένους φορείς του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει να διασφαλίζουν την κατανομή οικονομικών και ανθρωπίνων πόρων σε βαθμό που τους παρέχει την επιχειρησιακή ικανότητα να εκπληρώνουν τις εντολές τους αποτελεσματικά και ανεξάρτητα. Για αυτόν τον σκοπό, μπορεί να είναι χρήσιμες οι ανταλλαγές μεταξύ των ΕΟΑΔ και των υπεύθυνων χάραξης πολιτικής, υπό μορφή διαβούλευσης πριν από την κατάρτιση του προϋπολογισμού, χωρίς να θίγεται η ανεξαρτησία τους. Τυχόν γενικές δημοσιονομικές περικοπές όσον αφορά τις δημόσιες υπηρεσίες δεν θα πρέπει να θίγουν δυσανάλογα τους ΕΟΑΔ.

Οι πόροι θα πρέπει να είναι επαρκείς ώστε οι ΕΟΑΔ να μπορούν να αντιμετωπίζουν τα βασικά ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να ασκούν τα καθήκοντά τους με αποτελεσματικό τρόπο. Αυτό είναι σημαντικό γενικά αλλά και για τη βελτίωση της δικής τους εμπειρογνομosύνης επί ζητημάτων όπως ο Χάρτης. Οι ΕΟΑΔ πρέπει επίσης να διαθέτουν την ικανότητα να ενισχύουν την ευαισθητοποίηση του ευρέος κοινού και των ευπαθών ομάδων σχετικά με την εντολή και τα καθήκοντά τους.

Οι πόροι θα πρέπει επίσης να επιτρέπουν στους ΕΟΑΔ να συνεργάζονται με άλλους οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε εθνικό επίπεδο, να διασφαλίζουν τον συντονισμό και την αλληλεπίδραση με τον ΟΗΕ, το Συμβούλιο της Ευρώπης και άλλους διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς, περιλαμβανομένων των θεσμικών οργάνων της ΕΕ.

Οι επαρκείς οικονομικοί και ανθρωπίνος πόροι αποτελούν στοιχείο καίριας σημασίας προκειμένου οι εθνικοί οργανισμοί να μπορούν να εκπληρώνουν τις διάφορες εντολές τους στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανεξάρτητα και αποτελεσματικά.

Ο πολύμορφος χαρακτήρας των ΕΟΑΔ (ορισμένοι εκ των οποίων είναι οργανισμοί διαμεσολάβησης και φορείς ισότητας) στα κράτη μέλη της ΕΕ δυσχεραίνει τη σύγκριση των διαθέσιμων πόρων τους, είτε πρόκειται για οικονομικούς είτε για ανθρωπίνους πόρους. Παρότι η έρευνα του FRA καταδεικνύει ελαφρά συνολική αύξηση των προϋπολογισμών των οργανισμών (που σχετίζεται κυρίως με πρόσθετες εντολές, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο πληθωρισμός) στην ΕΕ μεταξύ 2010 και 2019, σε ορισμένα έτη και για ορισμένους ΕΟΑΔ, πραγματοποιήθηκαν σημαντικές περικοπές προϋπολογισμών. Η σύγκριση των διαθέσιμων στοιχείων μεταξύ 2011 και 2019 σχετικά με τους οργανισμούς αποκαλύπτει ότι έχει σημειωθεί, σε γενικές γραμμές, αύξηση του αριθμού των μελών προσωπικού, η οποία, ωστόσο, πρέπει να ερμηνευτεί βάσει του αυξανόμενου αριθμού καθηκόντων.

Η έρευνα για την παρούσα έκθεση καταδεικνύει ότι πολλοί ΕΟΑΔ εξακολουθούν να απασχολούν ιδιαίτερα περιορισμένο αριθμητικό προσωπικό, δεδομένων των πολλαπλών εντολών τους, όπως, για παράδειγμα, της παράλληλης ιδιότητάς τους ως φορέα ισότητας βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας, εθνικού μηχανισμού πρόληψης βάσει του Προαιρετικού πρωτοκόλλου της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά των βασανιστηρίων (OPCAT) και εθνικού μηχανισμού παρακολούθησης βάσει της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.

Οι ΕΟΑΔ διαδραματίζουν, βάσει των αρχών του Παρισιού και των διεθνών προτύπων, σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο της συνεργασίας τους με τον ΟΗΕ. Απαραίτητη επίσης είναι η συνεργασία με περιφερειακούς μηχανισμούς ανθρωπίνων δικαιωμάτων και άλλους περιφερειακούς και εθνικούς μηχανισμούς, συμπεριλαμβανομένων των ΕΟΑΔ σε άλλες χώρες που είναι αρμόδιοι στους τομείς της προστασίας ή της προαγωγής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και άλλων φορέων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην ίδια χώρα.

ΓΝΩΜΗ 15 ΤΟΥ FRA

Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στο να διασφαλίζεται ότι κάθε ρητή εντολή και πρόσθετο καθήκον ενός ΕΟΑΔ λαμβάνει επαρκείς πόρους ώστε να διεκπεραιώνεται αποτελεσματικά και χωρίς να υποβαθμίζεται το υφιστάμενο έργο.

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της πρέπει επίσης να διασφαλίζουν ότι οι πρόσθετες εντολές και τα πρόσθετα καθήκοντα δεν επηρεάζουν αρνητικά την αποτελεσματικότητα του ΕΟΑΔ μέσω της δυνασανάλογης δέσμευσης πόρων ή της υπόδειξης στρατηγικών επιλογών.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει να διαβουλεύονται με τους ΕΟΑΔ επί οποιασδήποτε νομοθετικής πρωτοβουλίας ή πρωτοβουλίας πολιτικής που επηρεάζει τους ΕΟΑΔ, συμπεριλαμβανομένων των εντολών και των προϋπολογισμών τους.

Μεθοδολογία

Τα στοιχεία συλλέχθηκαν από πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές (ποιοτικές και ποσοτικές).

Το προσωπικό του FRA συγκέντρωσε δεδομένα μέσω ερωτηματολογίων και συνεντεύξεων με τους ΕΟΑΔ στα 28, τότε, κράτη μέλη της ΕΕ και τις δύο υποψήφιες χώρες που εμπίπτουν στην εντολή του FRA, τη Βόρεια Μακεδονία και τη Σερβία. Τα παραπάνω διεξήχθησαν μεταξύ Απριλίου και Σεπτεμβρίου 2019. Οι ΕΟΑΔ ή οι ανάλογοι οργανισμοί που συμμετέχουν στο ENNHRI, για όσα κράτη μέλη δεν διαθέτουν ΕΟΑΔ, απάντησαν σε ερωτηματολόγιο και συμμετείχαν σε συνεντεύξεις. Το ερωτηματολόγιο του FRA έλαβαν συνολικά 34 ΕΟΑΔ· 33 απάντησαν, αν και ορισμένοι ΕΟΑΔ επέλεξαν να μην απαντήσουν σε όλες τις ενότητες του ερωτηματολογίου. Κατά την ίδια περίοδο διεξήχθη πρόσθετη έρευνα σε δευτερογενείς πηγές. Τον Ιανουάριο του 2020, οι ΕΟΑΔ και οι αξιωματούχοι σύνδεσμοι διενήργησαν επαλήθευση των δεδομένων του σχεδίου έκθεσης.

Ο FRA έλαβε πολύτιμες παρατηρήσεις σχετικά με την αρχική ανάλυση δεδομένων και τα κύρια ευρήματα από τη συμβουλευτική επιτροπή για την έκθεση, η οποία περιλάμβανε εκπροσώπους των ENNHRI, GANHRI, Equinet, του Συμβουλίου της Ευρώπης, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Γραφείου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου των Ηνωμένων Εθνών, του OSCE-ODIHR, της Συμβουλευτικής Επιτροπής της Πλατφόρμας του FRA για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και δύο ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΤΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΟΑΔ (Ή ΤΟΥ ΠΛΗΣΙΕΣΤΕΡΑ ΙΣΟΔΥΝΑΜΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ) ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ FRA (*)

ΕΟΑΔ	Εντολές									
	Προαγωγή και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων	Οργανισμοί διαμεσολάβησης με εντολή στον τομέα της κακοδιακρίσεως	Εθνικοί μηχανισμοί πρόληψης βάσει του OPCAT	Εθνικοί μηχανισμοί παρακολούθησης βάσει του CRPD	Φορείς ισότητας με εντολή στον τομέα της ίσης μεταχείρισης	Παρακολούθηση των αναγκαστικών επιστροφών (οδηγία περί επιστροφών)	Υποβολή εκθέσεων σχετικά με την εμπορία ανθρώπων (οδηγία ΕΕ)	Προστασία της ελευθερίας κυκλοφορίας και των δικαιωμάτων κινητικότητας στην ΕΕ	Άλλες εντολές	Αριθμός εντολών ανά ΕΟΑΔ
ΕΟΑΔ ανά εντολή	33	15	18	23	15	8	2	4	12	
Austrian Ombudsman Board (Συμβούλιο διαμεσολαβητών της Αυστρίας)	✓	✓	✓	✓					✓	5
The Inter-federal Centre for Equal Opportunity and the fight against racism and discrimination (Το Ομοσπονδιακό Κέντρο για τις Ίσες Ευκαιρίες και την καταπολέμηση του ρατσισμού και των διακρίσεων) (Ονία) (Βέλγιο)	✓			✓	✓			✓	✓	5
Ombudsman of the Republic of Bulgaria (Διαμεσολαβητής της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας)	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	7
Commission for Protection against Discrimination (Επιτροπή για την προστασία από τις διακρίσεις) (Βουλγαρία)	✓				✓					2
Οργανισμοί διαμεσολάβησης της Δημοκρατίας της Κροατίας	✓	✓	✓		✓				✓	5
Επίτροπος διοικήσεως και προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Κύπρος)	✓	✓	✓	✓	✓	✓				6
Public Defender of Rights (Δημόσιος υπερασπιστής των δικαιωμάτων) (Τσεχία)	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	7
Danish Institute for Human Rights (Δανικό ινστιτούτο για τα ανθρώπινα δικαιώματα)	✓		✓ (**)	✓	✓					4
Καγκελάριος δικαιοσύνης (Εσθονία)	✓	✓	✓	✓	✓	✓ (**)				6
Human Rights Centre (Κέντρο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων) (Φινλανδία)	✓	✓	✓ (**)	✓						3
Κοινοβουλευτικός διαμεσολαβητής (Φινλανδία)	✓		✓	✓						4
National Consultative Commission on Human Rights (Εθνική συμβουλευτική επιτροπή για τα ανθρώπινα δικαιώματα) (Γαλλία)	✓			✓			✓		✓	4
German Institute for Human Rights (Γερμανικό ινστιτούτο για τα ανθρώπινα δικαιώματα)	✓			✓					✓	3
Ελληνική εθνική επιτροπή για τα δικαιώματα του ανθρώπου	✓								✓	2
Office of the Commissioner for Fundamental Rights (Γραφείο του Επιτρόπου για τα θεμελιώδη δικαιώματα) (Ουγγαρία)	✓	✓	✓		✓				✓	5
Irish Human Rights and Equality Commission (Ιρλανδική επιτροπή ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ισότητας)	✓			✓	✓			✓	✓	5
National Guarantor for the Rights of Persons Detained or Deprived of Liberty (Εθνικός εγγυητής για τα δικαιώματα των ατόμων που είναι υπό κράτηση ή στερούνται της ελευθερίας τους) (Ιταλία)	✓		✓	✓		✓				4
Ombuds institution's Office of the Republic of Latvia (Γραφείο του οργανισμού διαμεσολάβησης της Δημοκρατίας της Λετονίας)	✓	✓		✓	✓	✓			✓	6
The Seimas Ombudsmen's Office (Το Γραφείο διαμεσολαβητή του Seimas) (Λιθουανία)	✓	✓	✓							3
Consultative Human Rights Commission of Luxembourg (Συμβουλευτική επιτροπή ανθρωπίνων δικαιωμάτων του Λουξεμβούργου)	✓			✓			✓			3
Netherlands Institute for Human Rights (Ινστιτούτο ανθρωπίνων δικαιωμάτων Κάτω Χωρών)	✓			✓	✓					3
Commissioner for Human Rights (Poland) (Επίτροπος ανθρωπίνων δικαιωμάτων) (Πολωνία)	✓	✓	✓	✓	✓					5
Πορτογαλικοί οργανισμοί διαμεσολάβησης	✓	✓	✓	✓ (***)						4
Romanian Institute for Human Rights (Ρουμανικό ινστιτούτο ανθρωπίνων δικαιωμάτων)	✓									1
People's Advocate (Romania) (Συνηγόρος του πολίτη) (Ρουμανία)	✓		✓							2
Slovak National Centre for Human Rights (Εθνικό κέντρο για τα ανθρώπινα δικαιώματα Σλοβακίας)	✓				✓					2
The Human Rights Ombudsman of the Republic of Slovenia (Ο διαμεσολαβητής για τα ανθρώπινα δικαιώματα της Δημοκρατίας της Σλοβενίας)	✓	✓	✓							3
Οργανισμός διαμεσολάβησης της Ισπανίας	✓	✓	✓	✓ (***)		✓				5
Equality Ombudsman (Sweden) (Διαμεσολαβητής για την ισότητα) (Σουηδία)	✓				✓					2
Ombudsman of the Republic of North Macedonia (Διαμεσολαβητής της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας)	✓	✓	✓	✓			✓		✓	6
Protector of Citizens of the Republic of Serbia (Προστάτης του πολίτη της Δημοκρατίας της Σερβίας)	✓	✓	✓							3
Equality and Human Rights Commission (United Kingdom) (Επιτροπή ισότητας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων) (Ηνωμένο Βασίλειο)	✓			✓	✓					3
Northern Ireland Human Rights Commission (Επιτροπή ανθρωπίνων δικαιωμάτων Βόρειας Ιρλανδίας)	✓			✓						2
Scottish Human Rights Commission (Επιτροπή ανθρωπίνων δικαιωμάτων Σκωτίας)	✓		✓	✓						3

(*) καταρτίστηκε αρχικά τον Ιανουάριο του 2020 και επικαιροποιείται σε τακτική βάση. Μπορείτε να συμβουλευτείτε το επιγραμματικό Παράρτημα III των εντολών των ΕΟΑΔ.
(**) τμηματική συμμετοχή.
(***) βάσει γενικής εντολής.

Για το πλήρες κείμενο της έκθεσης σχετικά με τους ισχυρούς και αποτελεσματικούς εθνικούς οργανισμούς για τα ανθρώπινα δικαιώματα βλέπε <https://fra.europa.eu/en/publication/2020/strong-effective-nhris>

Βλέπε επίσης: FRA (2010), **National Human Rights Institutions in the EU Member States. Strengthening the fundamental rights architecture in the EU**, Λουξεμβούργο, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΩΘΟΥΜΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΥΜΕ ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΑΣ ΣΕ ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΤΗΝ ΕΕ —

Οι εθνικοί οργανισμοί για τα ανθρώπινα δικαιώματα (ΕΟΑΔ) αποτελούν σημαντικό μέρος του συστήματος προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε επίπεδο χωρών. Μέσω της ευαισθητοποίησης, της παροχής συμβουλών, της παρακολούθησης και της εξασφάλισης λογοδοσίας των αρχών, διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην αντιμετώπιση των μεγάλων σύγχρονων προκλήσεων στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τόσο σε ό,τι αφορά τα ζητήματα που προκαλούν επίμονες ανησυχίες, όπως οι διακρίσεις και η ανισότητα, όσο και σε ό,τι αφορά καινοφανή ζητήματα, όπως οι επιπτώσεις της τεχνητής νοημοσύνης και της πανδημίας COVID-19 στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Στα ευρήματα του FRA υπογραμμίζεται ότι, για να αξιοποιήσουν στο έπακρο τις δυνατότητές τους, οι ΕΟΑΔ πρέπει να διαθέτουν σαφή εντολή, ανεξαρτησία, επαρκείς πόρους, ενώ, σε ό,τι αφορά τα μέλη τους, πρέπει να αντικατοπτρίζεται η πολυμορφία των κοινωνιών μας. Πρέπει, επίσης, να συμμορφώνονται με τις αρχές του Παρισιού για την ανεξαρτησία και την αποτελεσματικότητα των ΕΟΑΔ που ενέκρινε ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών.

FRA – ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Βιέννη – Αυστρία
T +43 158030-0 – F +43 158030-699

fra.europa.eu

 facebook.com/fundamentalrights
 twitter.com/EURightsAgency
 linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης